

BÁCSKAI MEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. HÉTFŐ, június 18.

162. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.

Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

A parasztdemokrata koalíció szombori gyűlésén az ellenzéki vezérek élesen támadták a kormányt

Radics kijelentette, hogy Davidovics árulása hiúsította meg a koncentrációt „A Rothermere-akció blöff” — Pribicsevics a magyar és német párt ellen

A rendőrség betiltotta a tüntető felvonulást

Szomborból jelentik: A parasztdemokrata koalíció vasárnap délelőtt népgyűlést tartott Szomborban, amelyen megjelentek a koalíció vezérei Pribicsevics Szvetozár és Radics István is, akiket tíz képviselő kísért el Szomborba. A népgyűlést a Szentháromság-téren kellett volna megtartani, de az állandó esőzés miatt a gyűlést a Szloboda-szálloda nagytermében tartották meg.

Radics István és Pribicsevics Szvetozár szombaton este érkeztek Szomborba, ahol a vasútállomáson a parasztdemokrata koalíció vezetői és nagyszámu párhívei várták. Radics István Vukovics Grga dr. ügyvédnél, a horvát parasztpárt elnökénél, Pribicsevics Szvetozár Grigorijevics Emil dr. városi tiszti főorvosnál, a független demokrata párt elnökénél szállt meg.

A koalíció vezérei vasárnap reggel fo-

gadták az egyes küldöttségeket, majd tíz órakor a Szloboda-szállodába hajtottak, ahol már nagy tömeg gyűlt össze. Az eredeti program szerint a koalíció vasárnap reggel tüntető felvonulást akart rendezni, de a rendőrség arra való hivatkozással, hogy az esetleges rendellenességet nem tudná elfojtani, betiltotta a felvonulást.

A Szloboda-szálló nagyterme tíz órakor már zsúfolva volt. Az érdeklődők és párhívek egy része kiszorult a kétezer embert befogadó nagy termekből. A gyűlést tíz órakor Sztrilics József, a parasztdemokrata koalíció szombori elnöke nyitotta meg és beszédében rámutatott arra, hogy bár tíz év múlt el az egyesülés óta, a nép azonban szellemileg még nem egyesült, csupán formailag. Ezután a gyűlés elnökének, dr. Grigorijevics Emil választották meg, aki Radics Istvánnak adta meg a szót.

Radics István beszéde

Radics Istvánt a tömeg percekig tartó tapsviharral üdvözölte.

— Nincs az országnak olyan vidéke — kezdte beszédét Radics István — amelyről ma annyit beszélhünk az államban, amióta a volt igazságügyminiszter elleni vádindítvány a parlament előtt fekszik, mint a Vajdaságról. Ez a vádirat a Vajdaság szomorú fotográfiája. Boskovics Dusán beigazolta tegnap a parlamentben, hogy a vádirat tartalma nem csak erre az egy volt igazságügyminiszterre vonatkozik, mert úgy dolgozott minden radikális igazságügyminiszter, Markovics Lázár dr. és Szrskics dr. is. Szrskics például megtette azt is, hogy csak olyan bírót nevezett ki törvényszéki elnöknek, aki a radikális párt szervezett tagja volt. Szrskics magához hívatta Todorovics noviszadi bírót és azt mondta neki, hogy elhiszi, hogy ő radikális, de ezt szervezeti igazolvánnyal kell igazolni. Ez a három miniszter megtette azt is, hogy telefonon és írásban is rendeleteket és utasításokat adott a bíróságoknak, hogy egyes esetekben milyen ítéletet hozzanak.

A korrupció és Glavnyacsca

— Önök valamennyien emlékeznek arra, hogy mi hogyan lepleztük le a Glavnyacsca borzalma. Ezt a mi fiatal, eszes barátunk és társunk tette: dr. Koszanovics. Könnyebb vitéznek lenni a fronton, mint ezen a fronton — a korrupció és a terror ellen. A korrupció olyan, mint a gáz-felhő. Az emberek munka nélküli könnyen akarnak élni és ez hajtja őket a korrupcióra. Amikor a Glavnyacsca lepleztük, sorra vettük a többi minisztériumokat: feltártuk az erdőügyi minisztérium, a pénzügyminisztérium és most az igazságügyi tárca borzalma. Nagy baj ez; a baj csirája azonban abban áll, hogy a kormány azt hiszi, hogy ő az állam és hogy az állam az évé. Még nagyobb baj, hogy a kormány gyakorlatban is megvalósítja a szerbiaiak uralkodását, mi pedig, a nép, a szolgák és rabok vagyunk. Ezek nem szavak ezek tények. Az a szerencse, hogy mi, prékióiak még

idejében feleszméltünk és megerősítettük és erőteljessé tettük a mi frontunkat. Ez nem támadó-front Szerbia és a szerbiaiak ellen, hanem front az összes erők és az egészséges teremtő szellem összegyűjtésére, hogy eltüntessük mindazokat, akik Szerbia szegénye és akik minden percben szerencsétlenségei lehetnek államunknak.

Kossuth Lajos és a dunai konföderáció

— Mi nyolc hónap alatt — folytatta Radics — sok millió embert magunk köré gyűjtöttünk egy nyílt vonal mellé, amelyről messze az ország határaitól is tudnak. Nemrégiben Prágában megtartottuk az európai parasztdemokrácia első kongresszusát. Ezen a kongresszuson megállapí-

Mit beszélt Davidovics Vukicsevicsel?

— Prágában megállapítottuk, hogy Középeurópában és a Balkánon az államokat csak a parasztdemokrácia konszolidálhatja, vagyis nálunk parasztdemokrata koalíció. Mi azt hittük, hogy egy szerbiai, Davidovics Ljuba lesz a parasztdemokrata koalíció vezére és mi rendelkezésére bocsájtottuk 85 képviselőket, sájtókat Zagrebban és azt a nagy lelkesedést és bizalmat, amelyet a szabadságért, testvériségért és egyenlőségért vitt harcunkban kaptunk a néptől. A mi befolyásunk nélkül egy alap-dologban olyan irányban orientálódott, amely a mi eszménknek megfelelt, amikor azt mondta és többször meg is írta, hogy Vukicsevics Velja kormánya valósággal elrabolja a néptől a szabadságot. Davidovics a demokrata párt kongresszusán, amikor pártja kormányban volt és megkérdézték tőle, hogy mit tett a kormány kilenc hónap alatt, azt mondta: *semmit*. Erre egy képviselő közbeszólt és azt mondta, hogy sokkal többet tett: a közigazgatást végletekig megrontotta, az igazságszolgáltatást hasonlóképpen, a pénzügyeket és a gazdasági politikát pedig a tönk-szélére juttatta és az állam tekintélyét nullára sül-

tottuk és bebizonyítottuk, hogy a régi pártok, amelyek feudálisak, a béke béklyói és a béke megbontására törekszenek. Magyarországon ma feudálisok uralkodnak és ez nagy szerencsétlenség a magyar népre. Ezek a grófok és arisztokraták, akik, amikor a legokosabbak voltak és igazuk volt, kezdve Széchenyitől száz év előtt, akkor sem csináltak semmit. De szerencsére jött Kossuth Lajos, aki egy új szellemet: szocializmust, kulturát, liberálizmust vitt a magyar életbe és adott az embereknek. Kossuth Lajos nagy ember volt és ő mondta: minden népet az egyenlőség illeti meg. A népeknek a Duna medencéjében és másoknak is, ma-holnap közös hazájuknak kell lenni. Ez volt száz évvel ezelőtt. Ma? Ma olyan rossz dolga sehol sincs a népeknek, mint Magyarországon. Sehol úgy nem üldözik a munkást és sehol úgy nem adzzák meg a parasztot, mint Magyarországon. És ebből láthatjátok, hogy milyen sok eszük van az itteni magyar uraknak, akik beleegyeztek a radikálisokkal való együttműködésbe és a kormány mellé állottak azért, mert a testvérek a testvérekhez, a varjúk a varjúkhoz mennek. Nekik rokonszenvesek a radikálisok, mert üldözik és fojtogatják a dolgozó népet s akkor volna igazi fosztogatás, ha a magyar urak fönnének, de ez hála Istennek soha sem lesz. Mi Prágában azt is megállapítottuk, hogy ezek a régi pártok, mint Magyarországon a feudálisok, Romániában a nagyurak és nálunk a radikálisok, a rendőrpártiak és a korrupcionistaik többé nem pártok. Ez a radikális párt nem az a párt többé, amelyet Protics Sztoján, Pasics és Jovanovics Ljuba vezettek. A vezérek mind meghaltak már és helyüket Markovics Lazicák, Sztojadinovicsok és hölmiféle Racicsok örökölték.

lyesztette le Mi Davidovics Ljubát a parasztdemokrata koalíció vezérének nyilvánítottuk, de neki nem volt bátorsága ezt elfogadni. Most olyan valamit mondotok, ami nem volt az újságokban: én sem voltam jelen a beszélgetésnél, de megfizető forrásból hallottam. Egy alkalommal Vukicsevics ezt mondta Davidovicsnak: »Úgy-e Ljuba, megtarthatjuk-e mi szerbiaiak akkor is a jelenlegi pozíciókat, a hatalmat és a pénzt és mindent, ha a te kombinációd jutna érvényre?« Nem — felelte Davidovics. »Hát akkor nem lehet szó a te kombinációról. Nézd Ljuba, én is szerbiai vagyok, te is. Ne adjuk azt oda amink van, inkább védjük meg.« Ez az a kemény vár, amely védi a korrupciót, a Glavnyacsca, azt a rendszert, amely rabslolgáknak tekint bennünket. Erre vállalkozott és ebbe egyezett bele Davidovics Ljuba. Ez több mint borzalom. Azonkívül ez is egy jellemző kép Davidovicsról: Mihelyt az új parlament megnyílt a választások után, mi azt mondtuk Davidovicsnak, hogy ő igen jól tudja, hogy miként lettek levezetve a választások, milyen szabálytalanságok történtek, hatalmi nyomás, golyóátöntések,

jegyzőkönyv hamisítások stb. És azt is megmondtuk neki, hogy Szubotics Dusán dr. akkori igazságügyminiszter is így lett megválasztva a szombori kerületben. Azt mondtuk továbbá, hogy ilyen eszközökkel mintegy negyven ujdonsült radikális képviselőt választottak meg és ha már nem lehet az összes ilyen mandátumot megsemmisíteni, akkor legalább Szubotics szombori mandátumát semmisítsék meg és adják azt Trtkovics Márkónak. Ezzel kielégítenénk az igazságot a Vajdaság szívében és ha ezzel éppen nem is süttött volna ki a nap, de kivirradt volna... Nem lehet úgy, ahogy Vukicsevics mondta; *sáros seprővel nem lehet söpörni, sárral nem lehet letisztítani a sarat*. Minden igyekezetünk azonban hiábavalónak bizonyult.

Davidovics nem vállalta a házelnökséget

— Ezután azt mondtuk Davidovics Ljubának — folytatta beszédét Radics — hogy a nemzetgyűlés elnöki választásánál ne törődjön a kormányelnökséggel és ne vonja ezt a kettőt össze, mert ez két különálló eset. A kormány az más dolog, az a pártok kombinációjától függ, a parlamenti elnökség sokkal fontosabb és több figyelmet érdemel. Mi ezt a helyet neki ajánlottuk fel, mert mint mondtuk, a parlament élén olyan embernek kell állni, aki becsületes és rendületlenül megállja helyét, aki tudatában van annak, hogy a nép szolgálatában áll, aki a nép szuverenitásának képviselője, nem pedig egy vadász csizmája. Davidovics elutasította a jelölést és ő, valamint demokratai Perics Ninkóra szavaztak, míg mi az ő emberéde, Markovics Perára adtuk le szavazatunkat.

Jugoszláv üdvözet — a horvátoknak

— Tegnap Boskovics Dusán dr. a parlamentben a volt igazságügyminiszter ellen beadott vádindítványról beszélt és kijelentette, hogy kezében van egy levélnék a másolata, amelyben Szubotics utasítást ad a noviszadi bíróságnak, hogy egy ügyben milyen ítéletet hozzon. Perics elnök nem engedte beszélni Boskovicsot erről a kérdésről, hogy ez nem tartozik a tárgyhöz. Hiába volt minden szó, hogy ez igenis nagyon szoros összefügg a tárggyal, Perics nem engedett. Látható, egy ilyen szegyenletes választásnak kellett jönni, hogy egy Perics uralkodjon. Nincs a parlamentben olyan elnökünk, aki erre méltó volna, aki tisztelné a nép szuverenitását és mindennek Davidovics az oka. Ezért teljes joggal lehet mondani, hogy az ilyen demokratáknak nincs mit keresniük, különösen itt a Vajdaságban, amely azt hitte, hogy Szerbiában is találni fog egy csoportot, amely a nagy cél és ideál szolgálatában áll: a törvényesség, a szabadság és az egyenlőségért. Davidovics csúnyán levezte Vukicsevicsel együtt, amikor kormányrekonstrukcióról volt szó. Davidovics azt kérdezte hogy mit adjunk a horvátoknak, adjunk-e nekik egyáltalán valamit? Vukicsevics ezt felelte: Jugoszláv üdvözetet küldünk nekik. Amíg azt hittük a demokratákról, hogy ők is résztvesznek ebben a nagy államalkotó munkában, amely a konszolidáció nagy és terhes munkáját van hivatva elvégezni, addig korlátlan bizalmunkról biztosítottuk őket. Most azonban a legelkeseredettebben harcolunk ellenük és elítéljük őket. Amit ma csinálunk, az nem dac, hanem komoly dolog. Mi száznegy sürgősségi javaslatot terjesztettünk be.

Ez óriási munka volt és ez felöleli az ország minden egyes problémáját. Ha a kormányban nem ülne negyven-ötven rendőrradikális, hanem a nép választottjai lennének ott és a parlamentben, akkor ez a kormány kezét-lábát csókolná az ellenzéknek, hogy egy ilyen nagy programot kidolgozott. De ma ez a javaslat nem más mint egy óriási vádirat a kormány ellen. Nekik az a fontos, hogy szeretjük jól érezze magát, hogy a nép hogy van, az igazán nem érdekli a kormányt, mert nincs semmi érdeke a nép problémái iránt. Ezekben a sürgősségi javaslatokban a nép és az állam egész ujjászületése foglaltatik benn és látják, nem képesek magukévá tenni, hanem azt mondják: e'öször netünöi konvenciókat kell letárgyalni. Mi pedig azt kérdezzük: mik azok a netünöi konvenciók? És sokáig fog a kormány várni, amíg egyáltalán a napirendre fognak kerülni azok a konvenciók és *korán keltek fel, ha azt hiszik, hogy mi azokat elfogadjuk.*

»Ne vegyétek a Politikát«

— Az utóbbi időben azt mondják, hogy valami veszély fenyeget, valami lord Rothermere-akció miatt. Rothermere egy nagy lapnak a tulajdonosa, egy lap, amit sokan olvasnak, de semmibe sem vesznek, akár csak a beogradai Politikát, mely szándékosan elferdítve ír, mert csak

a közbeszólásokat és a skandalumokat írja meg, a beszédeket, amelyben leleplezzük a kormány végzetes politikáját, azt nem. Ez mutatja, hogy a Politika fízett lap és ezért ti ne vásároljátok mindaddig, amíg nem változtatja meg irányát. A Politika azt hiszi, hogy a kormány szubvenciója többet ér, mint az olvasók dinárjai. *Határozzatok ti és ne vegyétek meg a Politikát.* A Rothermere-akció egyébként egyáltalán nem ad oltot semmi izgalomra, mert csak egy blöff.

Radics István beszéde végén éles szavakkal bírálta tovább a kormány politikáját és kifejtette a parasztdemokrata koalíció politikájának irányelveit.

— Ha majd mi jövünk a kormányra — mert ez megtörténhetik, nehezen ugyan, de mégis és ez volna az egyetlen kiút a mai nehéz szituációból — *levezetjük ezt a választásokat.* De ha a harc mégis eltart még fél évig, vagy még tovább is, mi harcolni fogunk a sok millió ember élén, akik között nincsenek korrupcionisták, sem rendőrök, hanem dolgozó és munkásemberek. A harcban megőröljük ezt a pelyvát és ezt a rotnottságot. *Eljön még a mi napunk és ti, akik e nagy eszméért velem és velünk harcoltok, jobb időket is fogtok még élni.* Eljen Szombor népe felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül. Eljen a munkás nép.

Pribicevics beszéde

Pribicevics Szvetozár beszélt ezután és többek közt a következőket mondotta:

— Egy év telt el azóta, amióta Vukicsevics Velja megalakította első kormányát. Mindenki csodálkozva kérdezte, hogyan lehetséges az, hogy Vukicsevics alakít kormányt. Amikor egy ismert politikus kap kormányalakítási megbízást ez a kérdés elmarad, mert mindenki tudja, hogy miért, de Vukicsevics Velján, aki a politikai életben egészen ismeretlen volt és aki csak akkor szólalt fel a parlamentben, amikor a pirotiaknak utlevél kellett, mindenki joggal csodálkozhatott. Önök hallották, hogy Vukicsevics ellen fellázadt a radikális intelligencia. De hogyan? Nem úgy, mint azok, akik tudatában vannak cselekedetüknek, hanem úgy mint a rabszolgák. A memorandumok azt állították többek között, hogy ez a kormány hazaáruló politikát folytat és semmi eredményt nem tud felmutatni a bel- és külpolitikában. Az elégedetlen radikálisok, ezek ellenére mégis megtartják őt elnöknek és együttműködnek vele továbbra is és várják...

Radics István: ... a kölcsönt, hogy felosszák maguk közt a pénzt és a províziót.

Pribicevics: Mi csak saját erőnkben bízhatunk, senki másban, ezért kell szervezkeznünk. *Vegyétek tudomásul az elégedetlen radikálisok, hogy minden lépésüket és viselkedésüket követjük és ha a legközelebbi jövőben nem mutatnak hajlandóságot arra, hogy készek alapjából megváltoztatni a radikális párt irányát, akkor vegyétek tudomásul, hogy sem mi, sem a nép nem fogja segíteni őket.* A radikális párt memorandumát már vas-tag por fedi. Vukicsevics Velja rezsimje önkényes politikát folytat az államban. Ezt a kormányt azzal vádolja meg saját pártja, hogy hazaáruló politikát folytat és ez a kormány a helyét marad. Ilyesmi egy másik államban sem történhetne meg. Ez a vád éppen elég volna arra, hogy visszavonuljon és átadja helyét egy olyan kormányra, amely képes az állam konszolidálásának munkáját keresztvállalni. Vukicsevics Velja és környezete azonban nincs ezen a véleményen. Azt beszélték annak idején, hogy Trifkovic Márkó akkori parlamenti elnök ajánlotta Vukicsevicsot a koronának. Ha ez igaz, akkor Vukicsevics úgy bánt el Trifkoviccsal, mint az egyszeri cigány, aki a menyországba jutott és első dolga az volt, hogy az apját megölje. A mai helyzetért Vukicsevics és Davidovic felelősek.

A parasztdemokrata koalíció nem hagyja el a parlamentet

Pribicevics Szvetozár ezután hosszabban elmondja, hogy amikor a demokraták a mezitelen embert becsempésztek a parlamentbe, a radikális párt követelte Trifkovicstól, hogy az illető képviselőket *gárja ki a parlament üléséről.* Trifkovic

azonban ezt kereken megtagadta. Most nemrégiben pedig nyolc képviselőt zártak ki azért, mert fel mertek szólalni amiatt, hogy a rendőrség a tüntető ifjuságra lött. A parlamenti elnök csendőrökkel vitette ki a képviselőket a parlamentből.

— Mi határozott és kemény harcot indítottunk a kormány ellen. A kormány azt várta, hogy mi elhagyjuk a parlamentet, hogy ő kénye-kedve szerint csináljon, amit akar. *Mi azonban nem hagyjuk el a parlamentet és nem hagyjuk dolgozni ezt a kormányt.*

— Az újságokból tudhatják, hogy a parlamenti pártok vezetői szombaton értekezletet tartottak arról, hogy miként lehetne a normális parlamenti életet megteremteni. Erről a tanácskozásról semmiféle jelentést nem adtunk ki, mert nem tartottuk lojalisnak, hogy bizalmas tárgyalásokat a nyilvánosság elé vigyünk. A jelentések, amelyek a vasárnapi lapokban megjelentek a kormánypártok köréből kerütek ki. Mi nem csak azt követeltük, amiről a jelentések szóltak, hanem gyökeres rendszerváltozást minden vonalon és azt, hogy a néppel ne bánjanak úgy, mint az állattal. Szrboiban, Molon háromszor tartottak községi választásokat, hogy a radikálisok kapják meg a többséget. Sztarifutakon az ellenzékét egyszerűen kidobták a község-házáról, hogy a radikálisoknak többségük legyen. A radikálisok csókot ígérnek nekünk és tört rejtgetnek a kezükben, hogy orvul ránk támadjanak.

— A parasztdemokrata koalíció, amikor megindította a harcot, nem kért magának semmit sem. Mi azt követeljük, hogy rendet teremtsenek. Hogy ki fog kormányt alakítani, az nem fontos, fontos az, hogy rend és béke legyen és fejlődés minden vonalon. Akkor megengedjük, hogy dolgozzanak a parlamentben.

»A határaink nincsenek veszélyben«

— Radics barátom is említette, hogy a Vajdaságban valami gyűléseket rendeznek Rothermere és fia ellen — folytatta Pribicevics. — Az én véleményem szerint ez teljesen felesleges. A mi határaink semmiféle veszélynek nincsenek kitéve. Igaz ugyan, hogy legutóbbi beszédeiben Mussolini is foglalkozott ennek a munkanélküli lordnak az akciójával és ő is félig a revízió mellé állott, de ettől a revíziótól legjobban Mussolini fél. Itáliában kompakt egységben nem kévesebb, mint fél millió szláv él és Olaszország járna legrosszabbul a határok revíziójával.

— Ami a Vajdaságot illeti, itt több magyar és német képviselőt is megválasztottak. Ezek olyanok, mint a magyar időben voltak a nem magyar nemzetiségű képviselők, akiket a függetlenségért harcoló pártok a legjobban gyűlölték, mert ezek a képviselők mindig fegyver voltak a kormány kezében a szabadság

elfojtásában. Nem érdeke sem a magyar népnek, sem a németeknek, hogy itt ilyen politikát folytassanak. A magyarok és a németek érdeke az, ami a miénk: hogy az egész országban a *becstületesség és a törvényesség uralkodjék.* A kormány ágensei azzal félemlítik meg a népet, mintha mi Magyarországnak akarnánk adni a Vajdaságot vagy a Vajdaság egy részét. (Radics: Mi majd Velját adjuk át Magyarországnak.) Hogy mennyire rosszul kitalált mese ez, azt nem is kell bizonyítani.

Pribicevics ezután kifejtette, hogy a kormány a Vajdaságot fejőstehénnek tartja, közönséges kolóniának, amelyet azelőtt a Pasic-pártiak monopolizáltak, most pedig a Vukicsevics-pártiak birtokolnak.

Végül Pribicevics felszólította a Vajdaságot, mint Szerbia tanítóját, azt a Vajdaságot, ahol a legnagyobb szerbek születtek, hogy foglalja el az első helyet, amely őt megilleti és tartson ki a parasztdemokrata koalíció eszméi mellett, amelyek előbb-utóbb, de győzni fognak.

Pribicevics után Matijevics Cselan és még több képviselő beszélt, majd fél egy órakor dr. Grigorjevics Emil elnök bezárta a népgyűlést. Délután félkettőkor bankett volt, amelyen az ellenzéki vezetők is felszóltak.

Pribicevics Szvetozár a délután folyamán visszautazott Beogradba, Radics

István pedig Bacski-Bregre ment népgyűlésre és onnan este Beogradba utazott.

Angyellnovics Grgát jelölik a parlamenti alelnöki tisztségre

Beogradból jelentik: A pártvezérek hétfői konferenciája elé a legnagyobb érdeklődéssel tekint az egész politikai közvélemény, mert ez lesz a kormány és az ellenzék első komoly együttes kísérlete a parlament munkaképességének helyreállítására. Mindamellet meg lehetőségek nyilvánul meg, tekintettel a kormány és ellenzék rendkívül feszült viszonyára. Az ellenzéki vezetők elhangzó szombori beszédei is arra mutatnak, hogy az érintkezés felvétele ellenére ez a viszony még nem enyhült. A legnagyobb nehézséget a beogradi diaktüntetések ügyében kiküldendő parlamenti vizsgálóbizottság kérdésében látják, a jelek szerint *ugyanis a kormánypártok nem hajlandók beleegyezni a bizottság kiküldésébe.*

A parlament első alelnökének megválasztása komolyan foglalkoztatja a politikai köröket és ha sikerül a parlamenti fegyverszűnet létrehozása, valószínűleg már a következő hét folyamán sor kerül ennek, az *Angyellnovics* halála óta üresedésben levő, tisztségrek betöltésére. Ujjában főleg *Angyellnovics* Grga volt minisztert emlegetik a demokrata párt parlamenti alelnökjelöltjeként.

Német repülőexpedíció indul Nobile megmentésére

Megerősítést nyert az a hír, hogy Nobile három társát megtalálták

Párisból jelentik: *Guilbaud* francia repülő három kísérőjével hidroplánján megérkezett Bergenbe. Az ezerhatszáz kilométeres utat tizenkét óra alatt lezállás nélkül tette meg. A lakosság örömmujongással fogadta Bergenben, ahol azonnal megkezdték az élelmiszerek és azoknak az anyagoknak berakását, amelyekre Amundsennék szüksége lesz. *Guilbaud* még vasárnap Amundsennel együtt elindult Thorsöbe.

Megerősítették azt a hírt, hogy *Nobile* három utitársát a Hobby hajóról kiküldött expedíció megtalálta. Az olasz alpesi vadászok a Spitzbergákon levő Nordkapon akadtak rá a három hajótöröttre.

Hivatalos német részről az olasz légügyi kormány azt az ajánlatot kapta, hogy német repülőgépekből álló expedíció induljon Nobile megmentésére. Az ajánlat értelmében szükség esetén szó lehet egyes közlekedési vonalak ideiglenes megszüntetéséről is, hogy minél több repülőgép álljon a segítőexpedíció rendelkezésére.

Véres forradalmi harcok Görögországban

A dohánygyári munkások sztrájkja általános sztrájkká szélesedik — Több városban a munkásság barrikádharcot folytat a rendőrséggel és katonasággal — A vasutasok is csatlakoztak a sztrájkhoz — Három hadihajó legénysége fellázadt

A kormány a proletárdiktatura kikiáltásától tart és a legerélyesebb intézkedéseket fogantatosította

Szalonikiból jelentik: A dohánygyári munkások sztrájkja minden jel szerint igen súlyos következményeket idézett fel és ma már általános munkássztrájk fenyegeti Görögországot. Kommunista agitáció hatása alatt

a sztrájkmozgalom egész Görögország területére kiterjedt.

A kormány a legerélyesebb intézkedéseket határozta el a munkásmozgalom ellen, minden nagyobb városban készenléthe helyezték a rendőrséget és a katonaságot s

több helyen már véres összecsúszásokra került a sor a munkások és a rendőrség között, amiben a katonaság is résztvett.

Szalonikiben, Pireuszban és Drámában véres uccai harc folyt a rendőrség és a sztrájkolók között.

Pireuszban, Athén kikötővárosában a munkásság barrikádokat emelt és gépjegyverekkel védekezett.

Többórás harc fejlődött ki, végül a rendőrség tehetetlennek bizonyult és katonaság avatkozott be, de a munkások a katonasággal szemben is órákhozat álltak a harcot. A kommunisták általános

sztrájk érdekében agítálnak nagy sikerrel. A villamosgyári munkásokat és a vasutasokat sikerült megnyerni és a sztrájkhoz való csatlakozásra bírni. Drámában szombaton késő éjszakáig véres csatározások voltak, amelyeknek

számos sebesülte van a munkások, a rendőrség és a katonaság részéről.

Kavallában szintén véres összeütközés történt. A görög kormány szerint a munkásság a proletárdiktatura kikiáltására törekszik.

Leszboszi jelentés szerint

az Aegei-tengeri eskadron három hadihajóján tengerészsztrájk tört ki és a matrózok megtagadták az engedelmességet,

szolidaritást vállalva a sztrájkoló munkássággal. Az a veszély fenyeget, hogy a matrózsztrájk az egész flottára kihat.

A vonatokat több helyen feltartóztatták, miután

a vasutasok már proklamálták a sztrájkot.

Larisz állomás főnöke sürgős utasítást kért Athénból és kérte a vasutnak katonai parancsnokság alá helyezését.

Minden nagyobb városban nagyszámú kommunista vezetőt tartóztattak le.

— Szaloniki jelentés szerint a kormány megerősítette az őrséget abban a kastélyban, amelyben Pangaloszt tartják fogva. Attól tartanak, hogy a munkásság megkísérli a volt diktátor kiszabadítását.

Allítólag Pangalosznak is része van a munkáslázadás előkészítésében.

A szombori zsidó szentegylet centennáris ünnepélye

Az ünnepélyen részt vett Alkalay Izsák beogradi grandrabbi is

Szomborból jelentik: Nagy ünnepségek között ülte meg a szombori zsidó hitközség a szombori szentegylet százéves fennállását.

A centennáris ünnepélyre vidékről is sokan érkeztek és a fővárosból maga dr. Alkalay Izsák grandrabbi jelent meg az ünnepélyen. Szubotícáról dr. Gerson József főrabbi, Szentáról Schweiger Hermann rabbi, Noviszadról dr. Kiss Herrmann főrabbi, Bácskatopóláról dr. Kellert Pinkász rabbi, Vukovárról Diamant Gyula főrabbi vett részt a szentegylet centennáriumban.

Az ünnepély délelőtt tíz órakor nagy közönség jelenlétében a zsidó temetőben kezdődött, ahol átadták a szentegyletnek az újonnan épült halottas házat. Dr. Fischer Mihály szombori főrabbi nagyhatalú németnyelvű beszédet mondott, amely után Vámosi Jenő, a szentegylet elnöke átvette az épületet. A zsidótemplomban déluán négy órakor ünnepi istentisztelet volt, amelyen részt vettek a polgári és katonai hatóságok képviselői is. Dr. Alkalay grandrabbit a templomajtójánál Vámoscher Andor hitközségi elnök és Fischer dr. főrabbi üdvözölték. Az istentiszteleten dr. Gutmann Imre szombori főrabbi nagyhatalú beszédet mondott szerb és magyar nyelven, majd dr. Alkalay grandrabbi méltatta a szentegylet jelentőségét és áldást mondott a királyi házra.

Este a Szloboda nagytermében dr. Alkalay Izsák grandrabbi és a többi vendégek tiszteletére négyszázertékes bankett volt.

— Helyreigazítás. A Bácsme gyei Napló múlt évi július hó 27-iki számában »Betörőből bácskai jegyző« cím alatt egy cikk jelent meg, mely Gáics Milán volt kulai jegyző urra sértő megállapításokat tartalmaz. Időközben meggyőződünk arról, hogy cikkünk téves információ alapult, miért is az abban előfordult sértő kifejezések és valótlan megállapítások miatt sajnálkozásunkat fejezzük ki.

A betörő elvitte

az alvó ügyvéd revolverét

A szubotícai rendőrség elfogta a betörés gyanúsítottját, aki fogadás ürügyével járt dr. Tordai Izsáknál

Rejtélyes betörési ügyben nyomoz a szubotícai rendőrség.

Tordai Izsák dr. ügyvéd néhány nappal ezelőtt a kávéházából késő este tért haza Manojlovics ulicai lakására. Alig-hogy lefeküdt, észrevette, hogy a szomszéd szobában recseg a parkett és az ajtó hasadékán imbolygó fény szűrődik át. Felgyújtotta a villanyt és átment a gyanús szobába, ahol azonban senkit sem talált.

Mint később kiderült a betörő a villanyfényre sietve elhagyta a szobát és megbújt a lépcsőházban, ahonnan pár perc múlva visszatért a lakásába. Az előszobából nyílik dr. Grün Sándor ügyvéd szobája. A betörő belépődött Grün szobájába és mialatt az ügyvéd az igazak álmát aludta, ellopta revolverét és a szekrényből egy öltözet ruhát. Grün dr. csak reggel vette észre, hogy betörő járt a lakásban és azonnal jelentést tett az esetről a rendőrségnek.

A rendőrség megindította a nyomozást és a tettest szombaton délután sikerült elfognia. Szombaton délben ugyan- is megjelent dr. Tordai Izsák irodájában

egy toprongyos külsejű ember. Az irodában Bodris Mihály ügyvédjelölt tartózkodott, akinek az ismeretlen azt mondta, hogy fogadást kötött barátaival és ezért szeretné tudni, Tordai dr. husz évvel ezelőtt Sztarakanizsán volt-e ügyvéd. Az ügyvédjelöltnek gyanús volt az ismeretlen és közölte gyanúját dr. Tordai-val. A toprongyos csavargó eltávozott, de Bodris utána ment és egy rendőrrel igazolásra szólította fel. Minthogy nem voltak igazoló iratai, bekísérték a rendőrségre, ahol kiderült, hogy Tóth Bélának hívják és foglalkozás nélküli csavargó. A rendőrség azt hiszi, hogy ő követte el a betörést.

Mázics Andrija bűnügyi rendőrkapitány hétfőn hallgatja ki Tóth Bélát.

A boncolás nem tisztázta Goriva halálának rejtélyét

Ujabb terhelő tanuvallomás Józsa István ellen

Sztaribecsejről jelentik: A sztari-becsei temetőben vasárnap exhumálták Goriva István sztari-becsei földbirtokos holttestét. Az exhumálásnál jelen voltak dr. Novák Tomisláv noviszadi vizsgálóbíró, Damjanovics Dusan államügyész, dr. Cseremov György törvényeszi orvos, aki a boncolást végezte.

Az exhumálás és a boncolás nem tisztázta Goriva halálának rejtélyét, mert a holttesten a sérülés nyomait nem találták. Ezzel szemben a boncolás alatt többen jelentkeztek a vizsgálóbíró előtt és terhelő tanuvallomást tettek a gyl-kossággal vádolt Józsa István ellen. Az újabb terhelő vallomások alapján az ügyészség elrendelte a vizsgálat kiegészítését.

Munkaidőértékezet Becskerekén

Becskerekről jelentik: Rafics Szvetisláv beogradi tartományi főispán vasárnap reggel kilenc órára értekezletre hívta össze a munkaadótestületek és a munkásszervezetek képviselőit, hogy a vasárnapi üzletzárás és a munkaidő kérdésében megegyezzenek. Az értekezleten dr. Vaszics Andrija vármegyei főügyész elnökölt és felszólította a jelenlévőket, hogy fejték ki álláspontjukat és igyekezzenek megegyezni jutni. Sztanoflovics Sándor, a bánáti kereskedelmi kamara titkára, a kilenc, illetve tízórás munkaidő alkalmazását ajánlotta, vasárnap pedig vagy mindenképp legyen munkaszünet, vagy mindenképp bizonyos ideig nyitva tarthassák az üzleteket.

Rákics Láva a kereskedelmi alkalmazottak szövetsége nevében tiltakozott a nyolcórás munkaidő elvének megsértése ellen, de minthogy a miniszteri rendelet már bevezette a 9-10 órai munkaidőt, ezért kénytelen azt elfogadni. A vasárnapi munkaszünet megsértését azonban törvnytelennek minősít. Szigoru intézkedéseket kért a rendelet betartása érdekében mert előfordul, hogy 15-16 órát is dolgoznak egyes üzemekben. Vukov Jelta, az ipartestület küldöttje, a vasárnapi munkaszünet mellett szólalt fel és a kisiparosok részére tízórás munkaidő engedélyezését kívánta. Rieztics Gyoka, a kereskedők és gyár- iparosok egyesületének elnöke Sztanoflovics javaslatát helyezte. Nikolics Áca, a noviszadi munkáskamara főtitkára kijelentette, hogy kényszerűségből helyenygzik a kilenc és tízórás munkaidő bevezetésébe, de ragaszkodik a vasárnapi munkaszünethez. Petrovics Szláv-kó a banktisztviselők szövetsége nevében a magánhivatalnokok részére hat és fél órai, megszakítás nélküli munkaidőt követelt. Mihailovics Andrija, a független munkásszakszervezetek képviselője erőlyesen tiltakozott a nyolcórás munkaidő elvének megsértése ellen és megállapította, hogy a munkaidő meghosszabbítása csak a munkanélküliek számát növeli. Mirkov Nikola, a becskereki cukorgyári általános munkásszövetség delegátusa, csodálkozását fejezte ki afölött, hogy a munkáskamara titkára hozzájárult a kilenc-tízórás munkaidő bevezetéséhez.

Sztanoflovics Sándor ekkor bejelentet-

te, hogy javaslata nem vonatkozik a műhelyekre és gyárakra, hanem csupán az üzletekre. Fleischer Ede, a magán-tisztviselők zagrebi szövetségének képviselője Nikolics munkáskamarai titkár javaslatát fogadta el. Jankovics Koszta, a bánáti kereskedelmi kamara elnöke a vasárnapi munkaszünet teljes betartása mellett szólalt fel. Végül az elnököl dr. Vaszics vármegyei főügyész felszólította a munkások képviselőit, hogy kíván-ságaikat írásba foglalva nyuítsák be, mert a munkaadók már szintén írásba foglalták álláspontjukat.

Kasszarablással gyanúsítják a vukovári állomásfőnököt

Az állomásfőnököt letartóztatták

Vukovárról jelentik: A vukovári állomás pénztárát, mint megirtuk, a napokban ismeretlen tettes feltörte és onnan kétszáz ezer dindárt vitt el. A pénztárszekrényen külső erőszak nyomai nem voltak láthatók, csupán a zárban volt néhány szál gyufa és köztük egy varróti.

A vizsgálat lefolytatására a beogradi vasutigazgatóság Zsivkovics rumai vasuti hivatalnokot küldötte ki, aki, az időközben a helyszínére érkezett Panicevics Milán közlekedésügyi miniszteri fő-tisztviselővel együtt a rovacsolást meg-ejtette. A két tisztviselő megállapította, hogy a pénztárkönyvben felütemelt összegből 192.000 dindárral nem tud elszámolni Tomics Zsika állomásfőnök.

A Wertheim-szekrény megvizsgálá-sára kirendelt lakatösszakértők alapos vizsgálat után kijelentették, hogy a kassza zárján semmiféle erőszaknak nyoma nincs és mert a závarban talált gyufaszálak és til segítségével a Wertheimzár ki nem nyitható, a kasszát feltételesen a saját kulcsával nyitották ki.

A gyantukok alapján Malcan kirendelt osztrák ügyész elrendelte az állomás-főnök letartóztatását. Tomics állhatato-san tagadja, hogy a kassza kirablásához valami köze is volna, vallása során azonban gyakran ellenmondásokba keveredett.

A nyomozás eddigi eredménye alapján alapos a feltevés, hogy Tomics állomás-főnök csak kitalálta a kasszarablás módszerét. A pénzszekrényt nyitva hagyta, mikor csütörtök este hivatalából távozott és a gyufaszálakat, valamint a tit saját maga helyezte a kassza zárjába, hogy ezáltal valószínűvé tegye a kassza kirablását.

Tomicsot átadták a bíróságnak. A nyomozást tovább folytatják.

Az angol minisztereinek a Rothermere-akció ellen

Nem szabad többé háborunak lenni — mondja Baldwin

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse vasárnapi száma közli azt a beszélgetést, amelyet Baldwin angol minisztereinekkel folytatott dr. Benedict Ernő, a lap politikai szerkesztője. Baldwin az új háború eshetőségének kérdésével kapcsolatban a következőket mondta:

— Szilárd meggyőződésem, hogy nem szabad többé háborunak lenni. Nemrég Franciaországban jártam és megtekintettem a katonasírokat. Katonáink sirhantjai láttára az a meggyőződés alakult ki bennem, hogy ennek többé sohasem szabad előfordulni.

Rothermere lord akciójára vonatkozólag az angol minisztereinek ezzel a kérdéssel fordult a szerkesztőhöz:

— Tud-e felelősebb és veszedelmesebb dolgot elképzelni, mint ez az akció?

Végül a leszerelés kérdéséről, különösen a régi haderők korlátozásáról beszélt Baldwin.

Láb- és hónaljizzadási

azonnal megszűntet

Antisudorin

kapható a Szent Teréz gyógyszerárban

Mr. J. Richter, Subotica

Jelačićeva ul 9 1924 Telefon 580

HIREK

— Marinkovics kedden reggel utazik a kisantantkonferenciára. Beogradból jelentik: Dr. Marinkovics Voja külügy-miniszter kedden reggel utazik el Bukarestbe a kisantant külügyminisztereinek konferenciájára.

— Dr. Ribar Iván Noviszadon. Noviszadról jelentik: Dr. Ribar Iván képviselő vasárnap Noviszadra érkezett, ahol konferenciát tartott párthíveivel.

— Földrengés Mexikóban. Mexikóból jelentik: Mexikó városban az elmúlt éjjel földrengés volt, amely óriási anyagi kárt okozott. A villanyáramfejlesztő telep megrongálódott és ennek következtében a város hosszú ideig világítás nélkül maradt.

— Jugoszláv-német klub alakul Splitben. Splitből jelentik: A dalmát ifjuság kezdeményezésére akció indult meg egy jugoszláv-német klub alakítása érdekében. Az akció vezetői összeköttetésben állnak a tiroli és németországi diák-egyesületekkel, amelyek annakidején szintén rendeztek olaszellenes tüntetéseket

— Rajzkilállítás a szubotícal gimnáziumban. A szubotícal gimnázium rajzkilállítását a nagy érdeklődésre való tekintettel két nappal meghosszabbították. A kiállítás hétfőn és kedden is megtekinthető.

— Olmütz mellett egy repülőgép megölt egy öregasszonyt. Olmützből jelentik: A prossnítzi repülőiskolából három »B. H. 11.« típusú repülőgép startolt. A jobboldalon haladó repülőgép defektust kapott, ami azáltal következett be, hogy a benzinszivattyú áttétele megfordult és ennek következtében a gép leszállásra kényszerült. A kényszerleszállás a repülőtér közelében levő földéken történt. A leszállás idejében még sokan foglalatoskodtak a mezőkön. Amikor látták a lefelé ereszkedő gépet, mindnyájan szétszaladtak, egyedül a hatvan éves Sekanina Franciska nem tudott menekülni. A szerencsétlen asszonyt a repülőgép megragadta és pillanat alatt megölte. A gép maga szerencsésen földet ért.

— A Habimah operett-társulat előadása Noviszadon. Noviszadról jelentik: A Habimah prágai operett-társulat hétfőn tartja búcsuelőadását Noviszadon a Szlobodában. A társulat a Sulamith háromfelvonásos darabot és a Golem című egyfelvonásost adja elő.

— Mezőgazdasági kamarákat követel a szövetségi kongresszus. Az S. H. S. királyság szövetségeinek szövetsége vasárnap Beogradban tartotta meg évi közgyűlését Korosec Antun belügyminiszter elnökletével. Korosec elnök megnyitó beszéde után a földművelésügyi miniszterium kiküldöttje üdvözölte a közgyűlést. A napirend tárgyalása után a közgyűlés kongresszusá alakult át. Sztójánovics Milutin földművelési miniszteriumi osztályfőnök a mezőgazdasági kamarák megalakításának kérdéséről referált. Korosec hozzászólásában kifejtette, hogy a mezőgazdasági kamarák megszervezéséhez azonnal hozzá kell látni. Hasonló szellemben szólalt fel Kicin Mita, a bácskai tartomány választmányi elnöke is. Nedeljkovics Milorad postatakarékpénztári vezérigazgató a mezőgazdasági kamarák létesítése ellen foglalt állást. A kongresszus határozatot hozott, amelyben a kamarák azonnali megszervezésének szükségességét hangoztatja.

— Becskerekén megalakult a Jadran-szka Sztrazsa. Becskerekről jelentik: Dr. Sztajics Jován polgármester elnökletével vasárnap konferencia volt, amelyen kimondták a Jadran-szka Sztrazsa becskereki szervezetének megalakulását. A szervezet elnöke Jankovics Koszta kereskedelmi kamarai elnök lett. Megválasztották a választmányt, amelynek a nemzeti kisebbségek részéről dr. Mara Jenő, dr. Hubert Zsigmond és Tolweth Oszkár a tagjai. Elhatározták, hogy a Jadran-szka Sztrazsa szpliti központja utján lépéseket tesznek a tengerparti utazási kedvezmény régi mértékben való visszaállítására érdekében.

— Fénysugarakkal a tüdővész bacillusai ellen. Párisból jeentik: Risler dr. fiatal francia orvos új módszert fedezett fel a tüdővész-bacillusok elpusztítására. A fiatal tudós az összehasonlító pathológiailag társaság ülésén adta elő felfedezését, amely abban áll, hogy a bacillusokat fény segítségével öli meg, miután előzőleg egy, a színes fényképezésnél használatos anyag segítségével fényérzékennyé és így a fény által elpusztíthatóvá tette.

— Országos komlóügyi tanács szervezését határozta el a beogradi komlókonferencia. Beogradból jelentik: Vasárnap délelőtt országos komlóügyi konferencia volt a szerb földművelésügyi miniszter vezetésében az otthonában Gyurics Milán földművelési miniszteriumi osztályfőnök elnöklétével. Hosszabb vita után elfogadták Gyurics javaslatát a komlóügyi tanács létesítéséről, amely a földművelésügyi miniszterium mellett tanácsszerveként működne komlótermelési és komlókereskedel-

mi kérdésekben. A komlóügyi tanács alapszabályainak kidolgozására bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai a noviszadi, ljubljana, becskeréki kereskedelmi kamarák, a vajdasági kereskedőegyesületek, valamint a vajdasági és szlovéniai komlótermelők képviselői és a földművelési miniszterium delegátusa.

— Meghalt Kikinda város tisztii főorvosa. Dr. Szimics Pája, Kikinda város tisztii főorvosa június 15-ikén Bécsben meghalt. Az elhunyt 1892. óta volt Kikindán városi orvos, 1907-től haláláig tisztii főorvos. Dr. Szimics Pája nemcsak Kikindán, hanem egész Felsőbánságban osztatlan rokonszenvnek örvendett. Halálát özvegye, született Radovics Szidónia és öt gyermeke gyászolja. Legidősebb leánya, Mária, Osziyeken él, Makszimovics Lázárnak, Brankovics Georgije pátriárha unokájának a felesége. Második leánya Danica, dr. Ivics Aleksza szuboticiai egyetemi tanár felesége. Fia, Iván, a szuboticiai állami bak-

teriológiai intézet vegyész-mérnöke. Az elhunyt temetése Kikindán szerdán, a hó 20-ikán megy végbe.

— A szubotici jogászegylet hétfőn este ülést tart. A szubotici jogászegylet hétfőn, június 18-ikán este hét órakor a törvényszék 51. szobájában ülést tart. Az ülésen a tartományi kataszteri igazgatóság az a határozatát fogják megvitatni, amelynek értelmében minden telekkönyvi betekintésért ötven dinár illeték fizetendő.

— A szubotici Narodna Odbrana közgyűlése. A Narodna Odbrana szubotici szervezete vasárnap délelőtt tartotta meg évi közgyűlését. Atyimovics Miodrag elnöki jelentése és Milovanov Rada titkári jelentése után megválasztották az új vezetőséget. Elnökké ismét Atyimovics Miodrag egyetemi tanárt választották, alelnökkök Lepedát Ilija, a Városi Takarékpénztár igazgatója és Borko Jakab vasutagazgató.

SPORT

A HASK másodszor is győzött a SzAND ellen HASK—SzAND 4:2 (3:2)

Országos bajnoki. Bíró: Jokics (Beograd.) A szubotici bajnoktól győzelmet várt az a kevés számú közönség, amely a rossz idő dacára összegyűlt a SzAND-pályán. A SzAND azonban alaposan cserbenhagyta híveit és olyan győzeget produkált, amilyent már régen láttunk tőle. A teljes visszaesés színterületén ütköztek ki a csapat játékosai, amely úgy látszik visszajutott arra a mély pontra, ahonnan két évvel ezelőtt elindult, hogy becsületet szerezzen Szubotici futballsportjának. Ez után a játék után meg lehet érteni a zagrebi súlyos vereséget is és senki sem bizhat abban, hogy a véletlen indiszpozíció volt az oka mindennek. Nem lehet a csapat rossz játékát és visszaesését Beleszlin hiányával magyarázni, mert egy játékos a futballban sem csinál — tavaszt. A SzAND pedig ezúttal igazán nem kapott veszélyes ellenfelet a HASK-ban, amely minden nagyobb kvalitás nélkül szürke és értelmes futballt játszik. A vendégeknél nincsenek starok, egyikük sem válik ki az együttesből, a főerényük az összeszokottság és a labdabiztosság. A csatársor talán a legjobb csatársor, ebben is Hitrec és Jeren. A halvesor szorgalmas, nagy munkabírási játékosokból áll. A legkonceptiózusabb köztük a centerhalf Krizs, aki valósággal játszva tartotta a SzAND-triót. A közvetlen védelmük nem mondható jónak, bár Dasovics rutinja még ma is sokat segít. Roth, a kapus nem csinált hibát, a gólokát nem védhette. A SzAND leggyöngébb része a védelem volt: a halvesor és a közvetlen védelem egyformán. Bali, aki kétségtelenül igen tehetséges játékos, még nem edződött meg ilyen komoly küzdelmekre. Nagyon sok taktikai hibát követett el, ami Heldet és Siflist is egészen megzavarta. Held különben kitűnő játékot produkált és sokszor egymaga tartotta a HASK-csatársort. A halvesorban Weisz feltűnően rossz volt; egészen formán kívül van. Kopilovics is csak a szorgalmával tűnt ki. Szerencse, hogy Ördög nagy formát játszott ki, különben megismétlődhetett volna a zagrebi eredmény. A csatársor ellen nem lehet sok panasz, igaz viszont, hogy nem is erőltette meg nagyon magát. A leggyöngébb ember Dér volt, akivel kár kísérleteznie a SzAND-nak. Kovács kitűnő technikai és taktikai érzékkel dolgozott, de partnerei közül úgy Kikics, mint Horváth indiszponált volt. Inotai sem játszotta ki rendes formáját.

Jokics bíró sipjelére így állnak föl a csapatok:
HASK: Roth — Koch, Dasovics — Marjanovics, Krizs, Kunst — Welf II., Hitrec, Agics, Jeren, Gajer.
SzAND: Siflis — Held, Bali — Kopilovics, Weisz, Ördög — Dér, Kikics, Kovács, Horváth, Inotai.

A HASK kezd és rögtön támadón lép föl. A második percben Bali nagy hibáját Hitrec kihasználja és a meglepett Siflis mellett közelről belövi az első gólt (1:0). A zagrebiak a gól után folytatják az ostromot és a feltűnő gikszerekkel dolgozó SzAND-védelem csak nehezen hárítja el a veszélyt. A nyolcadik percben már a második gólt éri el a HASK: Weisz elengedi Jeren, a zagrebi bal-összekötő a szabadonálló Hitrecnek passzol, aki lapos gólt lö. Siflis későveti magát a labdára, különben elfoghatná. A váratlan eredmény egészen megzavarja a SzAND-ot, amely alig jut szóhoz. A tizenegyedik percben Dér szép labdát kap Kováctól, de természetesen elrontja. A HASK akciója már eredményesebb. Wolf II. lefut, beadását a SzAND-védők elvétik és a befutó Gajer a labdát a hálóba helyezi (3:0). A SzAND csak most tér észre és heves ellenoffenzívát indít, amelynek során a huszonhatodik percben Kovács besodorja az első gólt. Néhány zagrebi kísérlet után:

ujból a SzAND támad. A harmincnyolcadik percben Inotai beadása Marjanovics karját éri, a bíró tulszigorúan tizenegyet ítélt, amelyet Horváth értékesít.

A második féldőben valamivel jobban játszik a szubotici bajnok és a játék hullámzó. A hatodik percben Horváth kitör, de félrelő. A HASK-halfsor egymás után állítja meg a szubotici csatársort, amely a kapu előtt igen puha és tehetetlen. A tizenegyedik percben váratlan zagrebi támadásból Hitrec megszerzi a negyedik gólt. A játék ettől kezdve elárlányul. A szubotici támadások eszökkennek, a zagrebi akciók viszont rendszeresnek. A huszonkettedik percben Dér egy holtbiztos helyzetet ront. Néhány kornert ér el a SzAND, de egyik sem hoz eredményt. A harmincnyolcadik percben Agics jut lövélyzetbe. Ördögnek azonban sikerül beleugrani a lövésbe. Az utolsó percek mezőnyjátékkal telnek el.

Jokics bíró kifogástalanul bírskodott, csupán a hendszeknél volt tulszigoru.

Kis börze és fogadóiroda a futballolimpiász utolsó napján Giovenezza a varieté parkettjén

Amszterdam, június hó.

A Rembrandt-pleinen volt a jegybörze. Ez volt a legnépszerűbbtér: itt laktak az azurkék a Hotel Schiller erkélyei mögött. Más hotel előtt nem bujhattak ki az üzerek, hiszen Uruguay Velsenben laktott özek és fenyesek között, Argentina pedig a bloemendaali virágok között. És más csapat nem volt...

A hékés amszterdami rendőrök csak nézték őket csodálkozva és meglepődve. Először nem értették: ilyen is lehet Amszterdamban!... De a megismételt döntő napjára mégis észbe kapott a hollandus olimpiai bizottság. Határozatot hoztak, hogy beszüntetik az elővételt. A Heerengracht hatalmas jegypalotája üresen ásitozott, a rásokat becsukták és elvonultak a lovasrendőr szakaszok is. Kimondták, hogy jegyet csak a stadionban lehet kapni és a pénztárakat csak két órával a döntő előtt nyitják meg. Mindenkinek csak egyet jegyet adnak és a holdog jegytulajdonosnak a rendőrök zárt sora között a pénztár ablakától azonnal be kellett lépnie a stadion kapuján. És a rendőrök sorfala között mindjárt öt óra volt még csak és a világbajnokjelöltek a tulipánok között pihentették még megdobbanó szívüket. Végre — az utolsó napon — eszükbe jutott, hogy meg kell szüntetni a börzét és rendőrök nélkül meg kell fojtani a Rem-

brandt-plein üzereit.

És délután öt órakor legalább hetven-ezer ember tépdeste egymást a pénztárak előtt. Negyven ezer be is jutott a stadion várfalai közé. Az utolsó napon megszüntették a börzét.

*

A fogadóiroda a Damrak-on kezdődött és elnyult a Dam forgatagáig. Sőt a Munt-plein tornya alatt fióko: nyitottak. És Amszterdamban mindenki fogadott. A Derbyk láza hullámzott a tömeg között. Argentina, vagy Uruguay: szerdán reggel pedig már nem lehetett tétet elhelyezni Argentindra. Határozott favorit volt. Mindenki Buenos-Airest fogadta Montevideoval szemben. Talán azért, mert a tömeg nem szereti, ha a fák az égig nőnek. Uruguay mesésen és csodálatosan győzött Párisban — most jöjjenek a fiatalok: Argentina.

De a tömeg az olimpiász és a fogadás lázában elfelejtkezett arról, hogy Uruguay még is a tökéletes művészetet futballozza és Argentina még fiatalos kisé. A tökéletesség csak kezdődik és az egészséges fiatalság, a meglepő lendület nem segít mindig... Hiszen Uruguay vásárra loval, hagyja élni a fiatalokat. És aztán két sohanemlátott húzás és a labda nyugodt biztonsággal begurul a gólvonalon... A tömeg csak Argentina fiatalságát, erejét és lendületét látta a fogadás lázában, — de elfelejt-

kezett arról, hogy a német erőszak, büszkeség és izom is megtört az uruguay művészetén.

E sorok íróját enyhén kimosolyogták, amikor vasárnap a roppant tribün sajátópadjain Urugayra tette fel a ragyogó Havanna-szivarokat. És még a világoskék győzelem után sem kapitulált a nézősereg, nem adta meg magát és nem adta oda a néző példáját Urugaynak. Az ok és az indok azonnal készen volt: a futballhoz szerencse kell... Hiszen Argentina tizenegy kornert rugott... Uruguay művészeténél szemrevalóbb Argentina fiatalsága, de a tökéletes művészet megint legyőzte a lendületet.

A fogadó irodák roskadtak a megnyert összegek alatt.

*

Különös érzés és különös látvány volt az első, az eldöntetlen döntő után a Tusinszky tornyára huzott piros villanykörtét áll. az amszterdami Moulin Rouge! Megszabadulva az olimpiai küzdelmek nyomozó munkájától és megnyerve a harmadik helyet — az egyetlen európai helyezett! — az olaszok testületileg és díszbe öltözve megjelentek a parketten. Az arcuk ragyogott és a tangok és charlestonok között övük volt a legnagyobb siker. Két tánc között egy pillanatra elhallgatott az Original Jasz, a vezérfúvós fölállt és ennyit szólt:

— Itália tiszteletére!

És a Tusinszky színpadán az Original Jazz rákezdett a Giovenezza-ra. A varieté charlestonba omló tömege felállt a parkett körül és vigyázz!-ban mosolygott az azurkékre. Az olaszok könynyeztek itt a varieté asztalai előtt. És az utolsó hangok után egy feldörögő Eija — eija — allaila!...

A varietében ekkor dördült el a legvilágosabb, a legzengőbb taps. Az amszterdami Moulin Rouge ünnepelte az azurkékkel, akik egyedül maradtak bent az első három között a szegény európai amatőrök közül. **Vér György**

OSZIEK

BSK—Gradjanski 6:1 (3:1). Országos bajnoki. Bíró: Csajághy. A BSK főlényesen győzött a gyöngén játszó oszijeki bajnok ellen. A győztes csapatban a csatársor játszott kitűnően, de jó volt a halvesor is. A Gradjanski legjobb embere a balszélső volt.

SZARAJEVO

SzASK—Primorje (Ljubljana) 3:2 (1:0). Országos bajnoki. Az erős és változatos küzdelemből ezúttal a szarajevói csapat került ki győztesen. Minthogy a múlt vasárnap Ljubljana-ban a Primorje 4:3 arányban győzött, a gólarány tehát egyenlő lett, a játékot kétszer tizenöt percre meghosszabbították. A meghosszabbított időben mindkét csapat 2—2 gólt rugott, úgyhogy a gólarány nem változott. A mérkőzést hétfőn megismétlik.

A Szubotici Sport kerékpárversenye.

A Szubotici Sport vasárnap tartotta első országúti kerékpárversenyét 90 kilométeres távon. Eredmények: 1. Szántó István 3 óra 20 p, 2. Gyurasevics (Osziyek) 3 óra 43 p, 3. Daku (Sport). Az 52 kilométeres másodosztályú versenyt Sztipics Iván (Sport) nyerte 2 óra 30 p alatt. 2. Hertze (Sport). A tizenkét kilométeres ifjusági verseny győztese Varga (Sport) 34 p.

BUDAPEST

Ferencváros—Ujpest 2:1 (2:1). A Ferencváros könnyen győzött.

Attila—Hungaria 2:1 (0:0). Az Attila erős küzdelem után győz.

Atlétikai verseny Budapesten. A vasárnapi atlétikai verseny eredményei: 100 méter: 1. Körny (Charlottenburg) 10.6 mp. 2. Gerő (KAOE) 10.6 mp. Diszkoszvetés: 1. Mawalits 44.30 m. 2. Domogán 43.70 m. Távolugrás: 1. Balogh 7.22 cm. (országos rekord). 2. Rácz 679 cm.

SZOMBATHELY

Sabaria—Nemzeti 0:0. Bajnoki.

DEBRECEN

Boeskey—Turul 1:1 (1:1). Osztályozó. Erős küzdelem. A debreceni csapat balszerencsével játszott.